

Відкриті освітні ресурси: бібліотекарі - амбасадори, консультанти, або як «крокувати за потребами»

Методичні рекомендації для бібліотечних працівників

Ми живемо в один із найважчих періодів людства нової ери. Війна змінила наше звичне життя. Кожному з нас зрозуміло, що настав час, який змінить основи сучасних держав, економічних систем і способів організації світового співтовариства.

Молоді люди повинні навчитись у цій непростій ситуації проявляти себе, взявши за основу справжні цінності, що роблять людину людиною. Наші учні розуміють, що світ змінюється. Віримо, що він стане світом людини і для людини, в якому будуватиметься культура життя, а не смерті, – «світом, в якому людське життя буде наріжним каменем демократії, міжнародного права та нових економічних стосунків». І саме зараз усім нам, в тому числі учнівській молоді, треба об'єднатися у солідарній дії.

Реалії зробили дистанційне, змішане та онлайн навчання нормою в освіті. Для бібліотек це стало каталізатором змін і переосмисленням пріоритетів.

Ми залишаємо наше традиційне минуле, засноване на друкованій літературі, і рухаємося до цифрового майбутнього відкритості, прозорості, доступу та використання. Ми знаємо кінцеву точку нашого шляху.

Сьогодні ми залежимо не лише від передачі фіксованих знань, а й від спільного створення нових знань.

Бібліотека закладу освіти в підтримці дистанційного навчання: Відкриті освітні ресурси (OER)

Мета: Встановити здатність бібліотекарів надавати послуги для розробки, створення й використання OER у навчанні, викладанні, вихованні, дослідженнях.

OPEN EDUCATIONAL RESOURCES Відкриті освітні ресурси (OER) – це матеріали для викладання (teaching), навчання (learning) та досліджень (research) в будь-якому форматі й на будь-якому носії (цифровому або іншому), які знаходяться в суспільному надбанні або охороняються авторським правом, видані за відкритою ліцензією, котра дозволяє безкоштовний доступ, повторне використання, перепрофілювання, адаптацію та поширення іншими способами без обмежень або з лімітованими обмеженнями (UNESCO).

ПРИЙШОВ ЧАС ПІДТРИМКИ ВІДКРИТИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ

Бо це: безкоштовність і постійна доступність з першого дня навчання;

безмежний потенціал для поліпшення викладання та навчання за рахунок використання сучасних технологій;

соціальна справедливість, підтверджена забезпеченням сприятливих умов для участі в освітньому процесі особам із обмеженими можливостями;

репутаційні вигоди для закладу освіти, що покращують його імідж як установи, активно прагнучої до поліпшення умов навчання.

Репозитарій – ресурс у мережі, де зберігаються і підтримуються публікації. Найчастіше дані в репозитарії зберігаються у вигляді файлів, доступних для подальшого поширення по мережі.

Серед типів OER, які підтримуються бібліотекарями, переважають навчальні матеріали і підручники.

ПЛАТФОРМИ ТА СЕРВІСИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ЄДИНА ШКОЛА - <https://eschool-ua.com/#/> - інформаційно-комунікаційна система, призначена для закладів освіти, учнів та їх батьків, включає електронні журнал та щоденник. Є мобільний додаток. Рекомендована МОН України.

MOODLE - <https://moodle.org/> - навчальна платформа, яка допоможе створити ефективне інтернет-навчання у власному середовищі. Можливість створювати курси, близько 20 видів діяльностей. Є мобільний додаток.

GOOGLE CLASSROOM - <https://classroom.google.com/> - безкоштовний веб-сервіс, створений Google для закладів освіти. Є мобільний додаток.

ED-ERA - <https://www.ed-era.com/> - український проект, який представляє собою сайт з онлайн-курсами у форматі МВОК (масових відкритих онлайн-курсів). Проект включає в себе інтерактивні лекції, конспекти, іспити і домашні завдання, спілкування з іншим учнями і педагогами. Проект створює безкоштовні онлайн-курси та освітній контент широкого спектра з використанням ІТ

LEARN - <https://ilearn.org.ua/> - онлайн курси з основних предметів, вебінари з найкращими репетиторами, тести, подкасти, матеріали для самопідготовки

Проект ГС «Освіторія» - це безкоштовна гейміфікована платформа з навчальними онлайн-курсами, тестами та вебінарами. Тут можна безкоштовно пройти онлайн-підготовку до ЗНО з основних предметів. На платформі також є тести і відеолекції

«На Урок» - <https://naurok.com.ua/> – всеукраїнські онлайн-курси, олімпіади та журнал для школярів. Онлайн-школа «На Урок» створена для того, щоб кожен учень зміг отримувати якісні знання в цікавому форматі

Онлайн школа Гранд-Експо - <https://edufuture.biz/ua/> тут можна знайти повну програму, яка дає можливість підготуватися до відкритих уроків, контрольних робіт і практичних завдань. У онлайн-гіпермаркеті зібрані підручники, посібники та дидактичні матеріали, завдання і вправи для самоперевірки практикумів, тренінгів і домашніх завдань

<https://learning.ua/> - освітня онлайн-платформа - програми, завдання розроблено відповідно до Державних стандартів МОН України для поглибленого вивчення предметів. Онлайн тести, інтерактивні завдання

LEARNINGAPPS - <https://learningapps.org/> - Конструктор інтерактивних завдань, що дозволяє зручно й легко створювати електронні інтерактивні вправи, що сприяє активності, самостійності, ефективності, зв'язку теорії з практикою, поєднання колективних та індивідуальних форм навчальної роботи.

Ресурси для самостійного навчання здобувачів освіти та організації освітнього процесу

Дистанційні школи та навчальні платформи надають безкоштовний доступ для здобувачів освіти | Міністерство освіти і науки України (mon.gov.ua)

[Платформа «Всеукраїнська школа онлайн» \(https://lms.e-school.net.ua/\)](https://lms.e-school.net.ua/) – сучасний онлайн-ресурс для змішаного та дистанційного навчання учнів з уроками та методичними матеріалами

vseosvita.ua – Всеосвіта - Національна освітня платформа для дистанційного навчання

[Кейс-уроки \(edufuture.biz\)](http://edufuture.biz) - онлайн школа Гранд-Експо

LearningApps.org - інтерактивні та мультимедійні навчальні блоки – платформа для створення та тренування навиків з готовими завданнями

[Дистанційна підтримка освіти школярів - Головна \(edu.vn.ua\)](http://edu.vn.ua) – Вінницька платформа для підтримки дистанційної освіти здобувачів освіти, online система дистанційної підтримки навчання у школах, ліцеях та гімназіях України

[Khan Academy | Khan Academy](http://KhanAcademy.com) - Khan Academy (Академія Хана), некомерційна організація, надає через інтернет безкоштовні та якісні знання всім та усюди

[«Освіторія» https://osvitoria.media/](https://osvitoria.media/) - уроки від кращих вчителів України по телебаченню, онлайнві конкурси, проекти, розіграші призів, цікава інформація для учнів, вчителів і батьків від медіа-платформи

[У класі](#) – безкоштовні відеоуроки з математики (алгебра, геометрія і стереометрія). Формат навчання максимально наближений до реального: вчитель пояснює теми біля дошки

[Формула](#) - сайт, де можна прочитати теорію з арифметики, алгебри, геометрії і тригонометрії, подивитися анімовані графіки і перевірити сформовані уміння за допомогою онлайн-калькуляторів. До уроків додано матеріали із завданнями (разом із відповідями)

[Classtime](#) – це вправи і тести, передбачено можливість проводити оцінювання. У безкоштовній версії є понад 30 тисяч питань для учнів, можна створювати свої та готувати учням завдання у 9-ти форматах

<https://www.desmos.com/calculator> - онлайн-сервіс, який дозволяє створювати графіки за формулою функції. Можна візуалізувати будь-яку математичну функцію або побудувати графік

<https://phet.colorado.edu/uk/> - інтерактивні симуляції для природничих наук і математики

[Дистанційна освіта – ДОН ОМР \(osvita-omr.gov.ua\)](http://osvita-omr.gov.ua) – онлайн відеоуроки, департамент освіти та науки Одеської міської ради

[НОВА ШКОЛА - Цікавіше за підручник \(novashkola.ua\)](http://novashkola.ua) – відеоуроки

[HelpInformatik.NET.UA - YouTube](http://HelpInformatik.NET.UA) – відеоуроки з інформатики

<https://learningapps.org/index.php?category=10&s> – інтерактивні вправи з інформатики

Каталог Інтернет-ресурсів для STEM-освіти

Назва ресурсу	Основний зміст
STEM-освіта	Інформаційна сторінка відділу STEM-освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Відділ STEM-освіти ІМЗО	Спільнота в мережі Фейсбук, учасники якої публікують інформацію про проведені STEM-заходи
Якість освіти: Web-STEM-школа	Мотивуючий навчальний курс від експертів, науковців, практиків
Продукти Microsoft для STEM-освіти	Освітні продукти Microsoft для STEM-освіти. Безкоштовне навчання, ресурси, програми та партнерства.
Кращі STEM уроки 2018-2021	Кращі гендерночутливі STEM-уроки
STEM-проекти	Результати Хакатонів, проведених Центром «Розвиток КСВ» у партнерстві з Фондом ООН за підтримки ІМЗО
Дівчата STEM	Ініціатива, спрямована на подолання гендерних стереотипів при виборі професії та на підвищення віри дівчат у власні здібності й можливість побудувати STEM кар'єру в Україні
Цифрова школа STEAM	Інтернет-ресурс для педагогів, які хочуть впроваджувати STEM та шукають нові ідеї для проектів
Всеосвіта: Ідеї для створення видовищних STEM-проектів	Добірка цікавих ідей для виготовлення саморобок у техніці оригамі та технологічних іграшок, а також створення голограм для 3d-зображення, візерунків та орнаментів
Всеосвіта: 10 YouTube-каналів, що стануть у пригоді при створенні STEM-проектів	Добірка YouTube-каналів з ідеями цікавих дослідів, винаходів та експериментів, які можна відтворити зі школярами
Всеосвіта: 10 YouTube-каналів про науку	Добірка цікавих наукових відео для дітей будь-якого віку
Всеосвіта: Освітня гра «2024»	Освітня гра «2024» – ефективний спосіб наочно пояснити, що новітні технології це добре, але не завжди! Пояснення етичних проблеми при використанні сучасних технологій
Цікава інженерія	11 інженерних проектів для інженерних робіт із домашніми речами
Школа мрійників: STEM-освіта: досліді	Добірка матеріалів для проведення цікавих дослідів як онлайн, так і офлайн
НаУрок: Неймовірні STEM, STEAM та STREAM	Добірка матеріалів із бібліотеки «На Урок» для впровадження STEM-освіти

На Урок: Яскраві експерименти з Хосе Беніто Васкес Дорріо	Добірка експериментів, які доступно пояснюють, як влаштований навколишній світ
Сучасні освітні технології: STEM-освіта і LEGO	Практичні інструменти і ресурси для не просто змістовного, а й насправді цікавого навчання
Сучасні освітні технології: 10 активностей для STEAM-занять	Цікаві експерименти для дітей 8-15 років
Віртуальний STEM-центр Малої академії наук України	STEM-лабораторія МАНЛаб – центр реальних і віртуальних навчальних досліджень, спрямований на підтримку та розвиток STEM-освіти в Україні
Анотований каталог «STEM-освіта: проблеми та перспективи»	В анотованому каталозі подано нормативно-правову базу впровадження STEM-освіти; перелік публікацій, що висвітлюють результати теоретичних і експериментальних досліджень у галузі STEM-освіти; каталог навчально-методичної літератури; мережеві ресурси для підтримки дослідницької діяльності учнів
Глосарій STEM	Глосарій термінів, що визначають сутність поняття STEM-освіта
TryEngineering	Ресурс, який дає можливість в ігровій формі займатись конструюванням, проєктуванням, проведенням експериментів
STEM Alliance Європейської шкільної мережі	Розвиток вчителів для викладання STEM. Сприяння залученню до STEM. Координація освітньої політики STEM
Scientix. Спільнота наукової освіти в Європі	Платформа містить дидактичні матеріали для вчителів, а також інформує про інноваційні освітні конкурси – Європейський тиждень STEM (STEM Discovery Week) і STEM Ahead Competition
GlobalLab. Глобальна студентська лабораторія	Платформа, яка виконує функцію інтернет-середовища дослідницької взаємодії, що заснована на технологіях і принципах краудсорсингу (спільної роботи географічно розподілених груп учнів)
STEM IS FEM	Освітній проєкт популяризації STEM-спеціальностей серед дівчат
НУШ: Як створити хороший STEM-урок	Поради для якісного проведення STEM-уроків
RoboHouse	Міжнародна лабораторія робототехніки, електроніки та програмування
Сучасні технології в освіті: Ідеї для STEM-занять на YouTube	Підбірка матеріалів на YouTube для проведення STEM-занять

У зв'язку з ситуацією в країні дистанційна школа [«Оптіма»](#) відкриває безоплатний доступ до навчальної платформи для всіх дітей, хто має інтернет.

Попередньо доступ відкривається на місяць, проте у випадку продовження воєнних дій адміністрація школи продовжить його.

У цей період учні зможуть отримати доступ до навчальної платформи в режимі «Екстерн із доступом до навчального матеріалу»; до сучасних навчальних матеріалів; навчатися у кращій дистанційній школі України безоплатно; оцінити переваги дистанційної освіти, яка не залежить від місця перебування та рівня підготовки; отримувати оцінки за виконані завдання, слухати вебінари та багато іншого.

Реєстрація здійснюється на сторінці демодоступу за посиланням - <https://optima.school/vstup/demo-dostup-do-navcalnogo-sajtu>

Виховна робота в умовах війни: важливі аспекти

ПлатформаLikoEducationOnline. Дистанційна школа, яка хоче допомогти усім дітям України - https://znayshov.com/News/Details/bezkoshtovnyi_dostup_do_navchannia_na_platformi_liko_education_online

Онлайн-платформа для навчання та психологічної підтримки школярів - <https://life.pravda.com.ua/society/2022/03/2/247633/>

Проект «Мамо, я бачу війну» - <https://osvita.ua/school/85887/>

Волонтерство у містах України - <https://osvita.ua/news/85844/>

Міністерство освіти і науки закликає освітян долучатися до національного флешмобу в Facebook #освітяни_допомагають - <https://nus.org.ua/news/mon-zapuskaye-fleshmob-dlya-osvityan/>

[OpenTheatre](#) - сучасний український театр онлайн. Популяризує українське сценічне мистецтво за допомогою цифрових технологій, наповнючи інтернет-простір живими трансляціями вистав, концертів, перформансів та інших цікавих мистецьких подій

Відвідування музеїв. Перегляд онлайн-колекцій віртуальних музеїв України та світу:

Галерея Брера, Мілан <https://pinacotecabrera.org/en/>

Галерея Уфіцці, Флоренція <https://www.uffizi.it/mostre-virtuali>

Музей Прадо, Мадрид <https://www.museodelprado.es/en/the-collection>

Лувр, Париж <https://www.louvre.fr/en/visites-en-ligne>

Британський музей, Лондон <https://www.britishmuseum.org/collection>

Поглянути на історію України через найважливіші підписи можна під час онлайн-подорожі інтерактивною виставкою «Сила підпису»: тут зібрали унікальні документи, які визначали долю нашої держави впродовж віків - <https://sk.ua/uk/sila-pidpisu/>

#Живі письменники –

<https://www.youtube.com/hashtag/%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BF%D0%B8%D1%81%D1%8C%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8> - інтерв'ю із сучасними письменниками, де вони розповідають про дитинство, знайомлять із книжками, відповідають на запитання. До відео розроблені методичні рекомендації. У них є завдання не лише з мови та літератури, а й з інформатики, дизайну та технологій і навіть образотворчого мистецтва.

Для роботи потрібно: подивитися ролик про письменника чи письменницю (усі відео [ТУТ](#)); завантажити методичні матеріали та обрати, в якій галузі вам допомагатимуть письменники та їхні книжкові герої.

Використання медіа ресурсів з метою навчання та виховання молоді дозволять значно покращити подання та засвоєння матеріалу. Кожен захід духовно-морального спрямування – це урок виховання патріотизму, людяності, доброзичливості, милосердя, любові до батьків, родини, України.